

מכתב גלוי מרבינו ה"ר משה פיינשטיין

בהפרדס שנה ל"ג חוברת ט' כתב

שם הטעמים של הר"מ פיינשטיין, מה שאינו רוצה להצטרף להיתר תיקון עירובין בעיר (אי) מאנהעטען ניו-יארק, וז"ל: "לדעתי בענייני בארתי באורך שודאי יש "טעמים גדולים" להתיר לתקן במאנהעטען, אבל כיון שיש גם טעמים להחמיר, כפי שבארתי שלא מבורר מנהג נגדם, ומצד החשש שלא יתירו במקומות שא"א לתקן כדהוכחתי מירושלים, איני רוצה להצטרף להמתירים, אף שאיני מוחה בהמתירים, מאחר "שהטעמים להתיר מרובים", ומצד החשש שהוכחתי מירושלים, בדיעבד בשעירבו הרי יהי מותר, וכיון שהם סוברים להתיר, אף אחר שראו מה שכתבתי (באגרות משה סי' קל"ט) ודאי הרשות בידם לעשות כמו שהם סוברים, ובעלי נפש יראי ה' שיחושו להטעמים להחמיר כמו שכתבתי לא יטלטלו.

אבל בעצם איני רואה תועלת גדול וצורך לעשות תיקון לטלטל בכאן, של"ד לעיירות שבאיראפא שהי' צורך גדול ממש לחיי נפש, שלא הי' אפשר להכין מים לבהמות וכדומה מחיי הנפש אף לעצמן, אבל בכאן יש הכל בבית ואף בבתי כנסיות יש סדורים וחומשים עד למרבה, ורק לאלו הפושעים שעוברים על כל איסורי תורה לסלק מהם איסור הוצאה, שכנגד זה הרי יצא קלקול לאלו יראי ה' שלא היו רוצים לסמוך על המתירים, אם היו יודעים גם טעמי המחמירים.

וגם לאחר שיתקלקל איזה מהמחיצות לפי רוב השינויים המתהווים בכאן כמעט בשנים קרובות, וכמו שאחרי שנתבטל טעמו של הגר"י סיגעל שלא פסקו מלטלטל, ולכן איני רואה שיהי' חיוב לתקן במאנהעטען, אף אם הי' ההיתר ברור.

אבל אם אחר כ"ז סוברים המתירים שהוא צורך בשביל התינוקות ובשביל השוגגין איני מוחה, אבל איני מצטרף עכ"ד."

מש"כ בסוף התשובה לעיל בדף ראשון וז"ל:
סוברים המתירים שהוא צורך בשביל התינוקות
ובשביל השוגגין איני מוחה עכ"ל. ביאור דבריו.
שהרי זו דעת החתם סופר שיש לתקן עירובין בשביל
השוגגין ובשביל התינוקות שקשה לשמרם בש"ק שלא
יטלטלו (שו"ת חת"ס א"ח סי' צ"ט). פשוט שאינו
מוחה נגד הנוהגים כדבריו. אם כי לו סב"ל לבעל
המחבר אגרות משה טעמו. למחות נגד הנוהגים
כדבריו ג"כ אינו רוצה.

שהרי הם סומכים על רשכבה"ג בדורו. שהרביץ תורה
לאלפים. והעמיד תלמידים גדולי הדור זיע"א.

מי שמוחה נגד מתקני עירובין יש להם לחוש למש"א
הז"ל הזהר בגחלתן וכו'. שהרי הם מוחים נגד
גדולי הדורות מימות שלמה המלך ע"ה. שתיקנו
עירובין בעריהם.

ובעל המחבר אגרות משה נזהר מאוד בזה. ולא הי'
נ"ל למחות כלל נגד מתקני עירובין. וכן כפל וכתב
והדפיס הרבה פעמים בספרו אגרות משה.

הי"ת יעזרינו על דבר כבוד שמו.

נדפס אלול תשנ"ס לע"נ אשתי הצנועה וחסודה
שרה מרים ע"ה נפטרה אייר תשנ"ט. נדפס עוד
הפעם עם תיקונים אלול תש"ס. ונתפרסם בבתי
מדרשים בברוקלין לע"נ ותנצב"ה.

באגרות משה חלק א"ה ח"ד סימן פ"ז אודות העירוב
 בפלעטבוש כתב וזה לשונו: כשהיו אצלי הרבנים
 החשובים וכו' בדבר תיקון עירוב בפלעטבוש
 ואמרתי שאיני רוצה להתערב בזה כי הרי כמה שיטות
 איכא בפירוש מה זה רשות הרבים ובפירוש דלתות
 נעולות וספרי הש"ע מצוים עכ"ל. והאריך לבאר טעמו
 שאינו רוצה להתערב.

אחר זה כתב וזה לשונו: אבל לא רציתי לומר זה
 לפס"ד ברור מאחר שלא הוזכר זה בפירוש בדברי
 רבותינו האחרונים ובעה"ש משמע שודאי לא נחית
 לזה עיי"ש בסעיף י"ט וסעי' כ' עכ"ל. וממשיך
 לכתוב שם וז"ל אבל בזה טעם שלא אמרתי למה
 שאני סבר להרבנים החשובים לפסק דין ברור עכ"ל.

הרי מבואר מדבריו שם שאין למחות נגד מחקני העירוב
 בברוקלין. אכן לא אמר לרבנים שבאו לשאל ממנו
 פסק דין שאסור לתקן עירוב בשכונתם. אילו הי'
 איסור הלול שבת ודאי הי' מוחה בהם.

ובחשובה אחר זה בענין העירוב שם כתב וז"ל: והנה
 למה שכתבתי באג"מ שם דאיכא שיטת הרשב"א בספר
 עבודת הקודש דסרטיא ופלטיא הוא רשה"ר אף בעיר
 שמוקפת מחיצות עכ"ל ממשיך שם וז"ל: פליגי רוב
 הראשונים עליהו... דהא החכ"צ שהביא הבאה"ט

מסיק ותמה אני שלא ראיתי לאחד מן הפוסקים שהביא
 דבר זה עכ"ל. ובתוך דבריו שם כתב וז"ל: דבש"ע
 כתב... דצריך שיעברו ס' ריבוא בכל יום בסימן
 שמ"ה סעי' ז' עכ"ל. ולא מהני מה שנמצאים ס"ך
 בעיר. וכתב שם שיכולים לסמוך על הש"ע בזה.

הרי כתב מפורש שאין למחות נגד מחקני העירוב
 בברוקלין. ואן שום נ"מ בין ברוקלין למאנהעטיין.
 שהרי יש כמה שיטות הראשונים והאחרונים שכתבו
 שלא כשיטתו. ודעתו רק שיש להחמיר.

ומה שנפרסה מודעות עם חתימתו למחות. לא חתם
 עילהם. נגד מה שכחב לפסק דין שאין למחות נגד
 מחקני עירובין בברוקלין. רק זייפו חתימתו על
 המודעות.

שהרי למחות נגד מחקני עירובין נגד רצונו.
 ונגד מה שכחב מפורש לפסק דין בספרו אגרות
 משה. ועל זה יש לסמוך. ולא על מודעות כתובים
 בלי ראיה וביאור. ואיננו ידוע ממי יצאו הדברים.

כי זה דבר פשוט שאין למחות רק נגד מי שעושה
 איסור ברור ולא כשיש מחלוקת הפוסקים. כ"ש שאין
 למחות נגד הנוהג כדברי רוב פוסקים והש"ע.

ואינו מחמיר כחד פוסק יהי' מי שיהי'. וכ"כ
 באג"מ. וכל המוחים עושים שלא כהלכה ונגד דעת
 המחבר אגרות משה.

ויש להאריך בזה אבל עת לקצר. ולכתוב ראשי
 פרקים.